

TLAČOVÁ SPRÁVA

Projekt: Medzinárodná výstava šperku

Názov: **KARÁTOVÉ DUŠE**

Organizátori: Technické múzeum v Brně, ČR (Pavla Stöhrová) a Cech zlatníkov a klenotníkov Slovenska, SK (Ľubomír Děči)

Kurátorka výstavy: Barbara Brathová

Vernisáž výstavy : **13. máj 2019** (trvanie výstavy do 31. júla)

Počet vystavujúcich : 24 autorov

Zastúpené krajiny: Slovensko, Česká republika, Taliansko, Španielsko, Čína

OBSAH A CHARAKTER VÝSTAVY

Výstava Karátové duše sa snaží rámcovo mapovať súčasnú situáciu šperku v našich susedných krajinách, ale aj o kúsok ďalej. Dominantná koncentrácia je na slovenskom a českom šperku v spektre technického spracovania, použitia rôznych materiálov, remeselnej úrovne a umeleckého stvárnenia a odkazu. Expozícia je prezentáciou klasických zlatníckych techník, cez tvorivé vyjadrenia šperku v tematických rovinách a inšpiráciách, až po experimentálne vyjadrenia s vyústením do šperku ako objektu a povýšenia ho na vysoké umenie voľnej tvorby.

V prezentácii sú zahrnuté vážne tematické roviny o svete, živote, prírode, spiritualite, prípadne filozofické úvahy a odkazy histórie a mytológie, nájdu sa inšpirácie z tradícií a odlišných kultúr, ale aj zábavné typy šperkov na hravé nosenie, alebo súčasné výrazne dizajnové presahy v šperku v zmysle artovej moderny od minimalizmu až k výpravnej teatralite.

Všetky tieto druhy, štýly a kreatívne nápady sa snažia byť prehľadom toho, čo sa doma a v zahraničí v rámci šperku deje na úrovni remeselnej bravúry, technického pokroku a umeleckého chápania. Z oslovených autorov, alebo spontánne prihlásených sa prezentujú na výstave všetci tí, ktorí majú ambíciu predstaviť sa na medzinárodnej úrovni, komparovať, prípadne konfrontovať svoje názory na šperk. Expozícia je zároveň dokladom toho, čo šperk v dnešnej dobe znamená, aký má význam, dôležitosť, úroveň, kam sa posunul a kde sa v súčasnosti vo svojich diferenciáciách nachádza.

V expoziácii sa prezentuje **dvadsaťštyri šperkárov z piatich krajín** (Slovensko, Česká republika, Čína, Španielsko, Taliansko) pričom dominantná časť výstavy sa orientuje na slovenskú kolekciu, ktorú tvorí pätnásť autorov v komparácii s geograficky (i spoločnou históriou) najbližšími susedmi z Česka. Celkom prekvapivo pomer počtu dám presahuje mužov šperkárov, hoci v reálnej praxi dominancia zlatníckeho remesla pripadá mužom. Expozícia však nechce byť len o remesle, akokoľvek excelentne zvládnutom. Jej cieľom je prezentovať škálu možností, ako môže šperk vyzeráť, čo môže vzniknúť zo zlata a iných materiálov.

AUTORI

Prezentácia šperku na výstave Karátové duše je spektrom klasických zlatníckych techník s orientáciou na komerčný trh s akceptáciou individuality objednávateľa, ktorého reprezentantmi sú **Andrej Ohrablo, Hany Kašíčková, Pavel Francúz (SK)**, alebo **Daniela Komatovič a Libor Hanáček (ČR)**. Kombináciu klasických techník s presahom šperku do objektu ako samostatného výtvarného prejavu možno výrazne zaznamenať u **Ľubomíra Děčiho (SK)**, koncentrácia na moderný dizajn je evidentná u **Martina Potaša (SK)** a dizajn smerujúci až k soche u **Norberta Kelecsényiho (SK)**, pričom opačný princíp od sochy k šperku je zafinovaný v tvorbe **Jany Brisudovej (SK)**. Kombinácia materiálov a siahanie tematicky až k prapočiatku je charakteristická pre **Daniela Chudého (SK)**, pôvodnú drotársku techniku v spirituálnych predmetoch v kontre so súčasným dizajnom nájdeme u **Ladislava Jurovateho (SK)**, kontrastne od týchto veľkých objektov sa dostaneme až k minimalizmu a krehkosti **Sone Horvatovičovej (SK)**, **Veroniky Uhreckej (SK)** a autorky **Ping Zhu z Číny**. Návraty do histórie z hľadiska tematiky aj koncentrácie na email sa objavujú u **Rudolfa Molnára (SK)**, u **Talianov Daria Scagliotti a Rebecy Di Filippo**, pričom email v modernejšom dizajne prezentuje **Magdaléna Urbanová (ČR)**. Istý druh ľúbivejších šperkov v zábavnom dizajne sa ocitne v tvorbe **Soni Kozákovej (SK)**, **Radky Urbanovej (ČR)**, alebo **Teresy Ulldemolins Aguade zo Španielska**. Ojedinelý a výrazne charakteristický balans medzi vizuálnou krehkosťou a výpravným dizajnom je zachytený vo výtvarnosti **Zuzany Graus Rudavskej (SK)**, ironizujúci, humorný aj nápaditý experiment vo výpovedi aj matérii sa profiluje u **Milana Sedlára (SK)** a **Adély Schicker (ČR)**.

ÚČASŤ, MATERIÁL, PRÍPRAVY

Z cechu zlatníkov a klenotníkov Slovenska, ktorý je hlavným organizátorom výstavy sa prehliadky zúčastnilo sedem členov, ostatní vystavujúci sa prihlásili samostatne, alebo na základe výzvy. Zahraničnú účasť, mimo Českej republiky, vnímame ako hostí, ktorí prejavili záujem byť súčasťou tejto prezentácie. To je tiež jeden z dôvodov prečo má expozícia známky výraznej rôznorodosti. Hýbe sa od diamantu až po papier, od zlata až po drôt, od histórie po súčasnosť, od klasiky po moderný dizajn, od tém globálnych až po intímne. Má zároveň ambíciu nadobudnúť do budúcnosti formu periodicity v zmysle pravidelného mapovania situácie v oblasti šperku na medzinárodnej úrovni.

Vnámame preto expozíciu ako pilotný projekt, ktorého pokračovanie predznačí jeho návštevnosť, záujem šperkárov a finančné možnosti, za ktoré tento rok, (rovnako ako za priestor), úprimne ďakujeme **Technickému múzeu v Brně**.

Výstava vznikla na základe iniciatívy Technického múzea v Brně, ktoré oslovilo slovenskú stranu v zmysle spolupráce. Na jej prípravách sa podieľal tvorivý a realizačný tím približne od mája 2018, čiže jeden rok. Pri kontaktovaní so zahraničnými autormi spolupracoval jeden z účastníkov výstavy Rudolf Molnár. Projekt je financovaný primárne z českých zdrojov.

SPRIEVODNÉ EXPOZÍCIE

Súčasťou výstavy šperkov je aj **prezentácia historických aj súčasných pomôcok zlatníkov**, historický zlatnícky stôl, ako aj **fotodokumentácia a informačné panely z dejín zlatníctva**.

V samostatnej sekcii sa predstaví kolekcia **Českého granátu**.

Svoju sekcii bude mať rovnako aj **Študentský šperk**. Víťazov **22. ročníka súťaže študentského šperku** vyhlásia organizátori priamo na vernisáži výstavy.

KATALÓG

K výstave je pripravený výpravný , približne sto stranový **katalóg**, ktorý zahŕňa hutnú obrazovú prílohu, profily jednotlivých autorov s ich životopisom a charakteristikou tvorby, texty organizátorov plus históriu cechu zlatníkov, ako aj kurátorský text.

KONFERENCIA

Následne po otvorení výstavy sa bude v Technickom múzeu v Brně konať **Konferencia Českého granátu** v dňoch 14. a 15. mája, súčasťou ktorej budú aj **kurátorské výklady** k výstave Karátové duše prezentované kunsthistoričkou Barbarou Brathovou a Cechmajstrom CZ a KS Ľubomírom Děčim.

WORKSHOP

Počas trvania výstavy budú v jej priestoroch organizované workshopy: **Drahé kamene z pohľadu reštaurátora a klenotníka** - RNDr. Radek Hanus a iné. Expozícia nadobudne okrem prezentačného charakteru aj edukatívny rozmer.

ZAÚJÍMAVOSŤ

Pre Cech zlatníkov a klenotníkov Slovenska je expozícia prvou komplexnou medzinárodnou výstavou šperku , ktorú spoluorganizuje na českej pôde a má ambíciu priznať jej charakter bienále/trienále v závislosti od finančných prostriedkov. Pri tejto príležitosti dal Cech zlatníkov a klenotníkov Slovenska v zastúpení svojho cechmajstra vyrobiť **reprezentatívnu vlajku cechu**, ktorá bude situovaná priamo v expozícii a má sprevádzať všetky následné podujatia ním organizované.

V Bratislave , dňa 13.4. 2019

Mgr. Barbara Brathová, kunsthistorička
